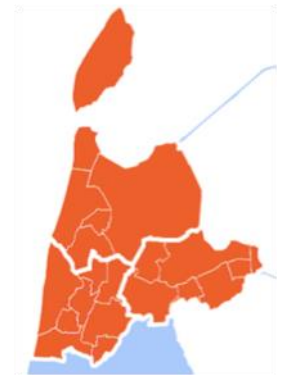

Openstaande vragen vanuit de startbijeenkomst JeugdzorgPlus

Tijdens de bovenregionale startbijeenkomst over JeugdzorgPlus op 28 mei jl zijn veel vragen beantwoord. Een deel echter nog niet. Conform toezegging vindt u in dit document alsnog de beantwoording. Sprekers hebben de vragen op persoonlijke titel beantwoord en deze antwoorden zijn integraal overgenomen. Een aantal van de gestelde vragen heeft betrekking op het huidige contract en niet op (visieontwikkeling voor) de verwerving. Beantwoording valt daardoor buiten de focus en bevoegdheid van de projectgroep.

Bijdrage Peer van der Helm

Vraag: Wat vindt u van het feit dat deze kwetsbare jongeren soms bijna 200 km van huis verder worden overgeplaatst naar bv Harreveld?

Dat was oorspronkelijk ook niet afgesproken. Verbondenheid met ouders is een belangrijke beschermende factor. Tweehonderd kilometer van huis maakt eenzaam en wanhopig en versterkt psychische problematiek. Mijn motto voor de jeugdzorg is: doe als eerste geen kwaad.

Vraag: Denkt u dat we echt ooit helemaal zonder gesloten jeugdzorg kunnen?

Ja, want vroeger hadden we dat ook niet. Wanneer we een goede verklarende probleemanalyse maken kunnen we op basis daarvan goede ambulante ondersteuning bieden of plaatsing in een gezinshuis of kleinschalige voorziening regelen. Overigens komen dan de meeste jongeren in een KSV (kleinschalige voorziening) in het weekeinde altijd thuis logeren.

Vraag: U heeft het over een groot aantal jongeren die zijn overleden. Hoe komen deze kinderen te overlijden, door zelfmoord.....????

Van de lijst overleed ongeveer de helft aan zelfmoord, de andere helft aan uitputting en stoppen met eten en drinken.

Vraag: U presenteert schokkende cijfers. Helaas niet nieuw. Het betoog over doorplaatsen ook niet. Voor de transitie was dit zo en dit is niet veranderd. Goed om te kijken naar oplossingen.

- Maar wat ZIJN de oplossingen dan?

In een paar instellingen hebben we nu 'stop de carroussel' commissies die voor dreigende overplaatsing al die verklarende analyse maken en kijken wat wel kan in plaats van overplaatsing. Dat helpt: in een aantal gevallen zijn die kinderen ook gewoon weer naar huis gegaan met intensieve begeleiding.

Beter luisteren helpt ook. Vaak ontstaan het probleemgedrag wat tot uitplaatsing leidt in een wisselwerking tussen instelling en jongere. Dat kan beter want failed treatment leidt tot hoge vervolgkosten.

Vraag: Is er voldoende zorgkracht om jongeren op andere manieren te begeleiden en te behandelen?

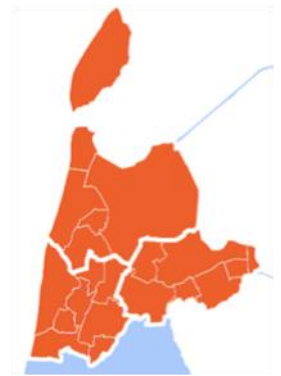
Ja, het is een kwestie van de jeugdzorg beter organiseren dan we nu doen, zie bv mijn stuk in Jeugdbeleid (bijlage 1)

- En wat zouden kosten daarvoor zijn?

Uit mijn ervaring blijkt dat initiële kosten hoog kunnen zijn maar dat er daarna sneller afgeschaald kan worden.

Een praktijkvoorbeeld: bij een zeer ernstig suïcidaal meisje nam in de instelling haar gedrag alleen maar toe met 2 op 1 begeleiding (kosten ca. een miljoen per jaar). Ik heb toen gevraagd wat zij wilde

(bij tante wonen) en haar beloofd mijn best te doen als zij ophield met hangen. Dat beloofde ze. Ze gaat nu gewoon weer naar school en bijna alle zorg is afgeschaald binnen een jaar. Kreeg net een appje van de gemeente dat ze trots zijn op hun maatwerktraject.

Vraag: Is het aantal verschillende hulpverleners niet het grootste probleem?

Geen vertrouwenspersoon.

Hulpverleners zijn idd vaak passanten en bouwen geen band op. Ook dat kunnen we anders organiseren. Als er een onafhankelijk iemand is die ze kunnen bellen scheelt dat de helft.

Vraag: Denkt u met mij dat als er meer geld komt dat iedereen weer stopt met nadenken over alternatieven?

Nee, ik denk van niet, maar ik denk wel dat gemeenten meer moeten sturen dan ze nu vaak doen. In het succesvolle voorbeeld van hierboven participeerde de gemeente in MDO's en besluitvorming.

Vraag: Hoe moet de ontwikkeling bij het jeugdrecht zijn?

Zoals deze week ook al bleek kan de jeugdbescherming niet aan haar taak voldoen omdat ze te weinig capaciteit hebben en te weinig ervaren medewerkers. Ook schiet het kennisniveau te kort. Rechters baseren zich weer op de jeugdbescherming. Daardoor worden er te veel kinderen onnodig uit huisgeplaatst, zie voor mijn mening hierover bijlage 2.

Bijdrage Anne Veldt

Vraag: Stellen veel ouders niet veel te hoge eisen aan hun kinderen, ik hoor verhalen over ouders die een kind in groep 2 hebben zitten, en deze bijles willen geven omdat ze niet goed een toets had gescoord, en dan kon ze niet naar het gymnasium. Dit soort gevallen staan niet op zich.

De indruk bestaat dat de verwachtingen die ouders over hun kinderen hebben soms hoog zijn. Dit uit zich op verschillende wijzen binnen scholen. Op het specifieke voorbeeld kunnen we geen antwoord geven.

Vraag: Wat vindt u ervan om de ambulante hulp meer naar de scholen te verplaatsen? Mogelijk ook laagdrempeliger? In combinatie hiermee is door een andere deelnemer de volgende opmerking gemaakt:

- zes jaar geleden zijn de ambulante hulpverleners die binnen het passend onderwijs waren aangesteld voor de zg Ruzakkinderen in het reguliere onderwijs juist afgeschaft....

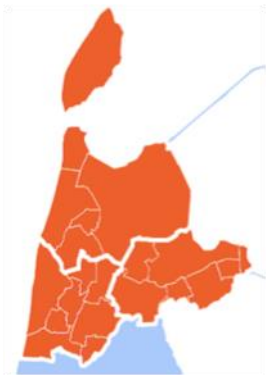
De middelen voor ambulante begeleiding zijn overgedragen aan de samenwerkingsverbanden. Zij spreken met scholen af hoe deze middelen worden ingezet voor onderwijsondersteuning op de scholen.

Wat nodig is, is meer inzet op interprofessionele samenwerking: in verbinding met elkaar kijken ketenpartners naar wat een kind nodig heeft. Daarbij is ondersteuning vanuit Jeugdhulp die aansluit bij onderwijs, liefst inderdaad zo laagdrempelig mogelijk, gewenst.

Vraag: Is het onderwijs bij JeugdzorgPlus niet één groot experiment momenteel?

Er is veel verandering gaande in de wijze waarop de JeugdzorgPlus wordt georganiseerd. Deze verandering komt voort uit landelijk onderzoek waaruit bleek in de JeugdzorgPlus te vaak vrijheidsbeperkende maatregelen werden toegepast en ook suicidepogingen werden gedaan. De nieuwe werkwijze is zo ingericht dat dit voorkomen wordt door jongeren en ouders een veel centralere rol en zeggenschap te geven in de aanpak. De expertise van zorginstellingen staat hier borg voor. In de samenwerking met onderwijs wordt gewerkt vanuit een gezamenlijke visie:

“ Het betreft jongeren met een levensloop die zich in alle gevallen laat kenmerken door dynamiek, onrust, moeilijke en complexe situaties en veel ‘pijn’ bij alle betrokken, zowel bij de jongere als zijn of haar thuisomgeving als de school c.q. arbeidsomgeving. Gezien de complexiteit van de situaties kan alleen een route van ‘gezamenlijk integraal zoeken en bewegen’ de jongere en het systeem verder helpen, er zijn geen pasklare antwoorden.”

Getracht wordt de betrokkenheid van de school van herkomst vast te houden. In de praktijk is het contact met deze school vaak al langere tijd verbroken. Het bieden van onderwijs in geslotenheid is gericht op het in beeld brengen wat jongeren kunnen en waar hun motivatie voor onderwijs ligt. Op basis daarvan wordt een plan voor vervolg gemaakt en gewerkt aan cognitieve en sociale vaardigheden om hen op de vervolgstap voor te bereiden. De plannen voor deze jongeren zijn niet eenvoudig omdat zowel hulp, relaties opbouwen, huisvesting vinden, onderwijs of werk aangaan en financiën tegelijkertijd georganiseerd moeten worden. Daarbij zijn vele onderlinge afhankelijkheden, bijvoorbeeld: pas als je weet waar iemand gaat wonen kun je plannen maken naar welke school hij/zij kan gaan.

Bijdrage Andre van Zoen

Vraag: Zijn rechters voldoende op de hoogte over de Jeugdzorg?

Ja, maar de taak van de rechter is anders. Waar een kind bedreigd wordt in zijn/haar ontwikkeling vindt de rechtbank dat er hulp moet komen. Hulp die passend, waar mogelijk in het gezin en anders zo dichtbij mogelijk moet plaatsvinden. Rechters hebben geen boodschap aan kosten van de zorg of over wachtlijsten. Rechter wil dat de inzet die nodig is gerealiseerd wordt.

Gemeenten moet dus niet kritisch zijn of de gevraagde hulp nodig is, maar moet focus hebben op wie voert het uit en hoe doen ze het (inkoopcontract met zorgaanbieders).

Op een zitting bij verlenging is de rechtbank kritisch naar jeugdbeschermers over behaalde resultaten en daarmee indirect dus ook naar gemeenten.

Vraag: Hoe moet de ontwikkeling bij het jeugdrecht zijn

Als deze gaat over de toekomstvisie van het rijk. Waarin er gesproken wordt over 1 veiligheidsorganisatie in de regio waarin zowel Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming en de GI zijn ondergebracht. En waarin lokale team schakelt met de veiligheidsorganisatie. Dit heeft zowel positieve kanten als zorgen.

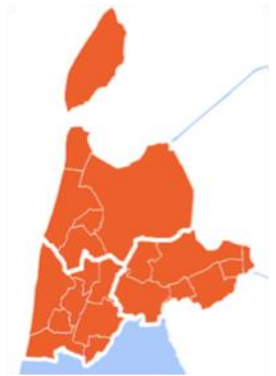
- Het gedwongen kader wordt gecentreerd, positief is m.i. groter en slagvaardiger, nadeel kan zijn dat er minder functiedifferentiatie komt. Even een voorbeeld vanaf 2013 is er binnen de jeugdbescherming de keuze gemaakt dat jeugdbeschermers en jeugdreclasserders in 1 functie kwamen. Dit heeft geleid tot vertrek van mensen, dus verlies van expertise. Ook kan/ligt niet ieder dit en als je daar een minder deel van de tijd aan besteedt gaat het ten koste van kennis. Deze nadelen hadden een te groot effect en op dit moment zijn we weer de slag aan het maken dat het toch meer specialisme is.
- Denk ook aan LVB, dit is een specifieke doelgroep bij nu 1 landelijke GI, die moet opgesplitst.
- Met deze samenvoeging zullen een aantal dubbelingen minder worden, rond m.n. onderzoek doen. Dit is positief voor cliënt (minder gezichten) en winst in tijdspad.
- De verwerking in de keten kent nu geregeld stagnatie, bij 1 schakel WL bijvoorbeeld. Binnen 1 organisatie zou dit eerder zichtbaarder zijn en er dus beter op geanticipeerd kunnen worden.

Vraag: Wat is er nodig van de politiek?

- Kijk goed welk aanbod er lokaal, regionaal en bovenregionaal/landelijk nodig is. Negatieve gevolgen die er zijn vanuit huidig beleid: grote organisaties moesten afbouwen en inkrimpen en daarmee is aanbod en expertise weggevalen:

bijvoorbeeld moeder-kind huis, open setting voor complexe behandeling, kleinschalige woonvoorziening voor zeer complexe jongeren. Het gaat hierbij om plekken die misschien 1 of 2 keer gevraagd worden per jaar.

- Redelijke prijs voor zorgaanbieders en GI. Het onder druk zetten van de prijzen heeft m.i. geen goed gedaan. Met minder geld gaat ieder knippen op wat doe ik wel en wat niet.
Dus prijs passend bij wat er moet gebeuren.
- En accepteer landelijke kostprijsonderzoeken, oa Berenschot.
- Naar mijn idee zou er meer inzet op pleegzorg moeten zijn. Ook differentiatie binnen pleegzorg waardoor ingewikkeldere jongere er toch plaatsbaar zijn. Wellicht semi-professionele pleegzorg.

Bijdrage van Horizon, Parlan en Level

Vraag: Wat is er nodig van de politiek?

Aansluiting bij het plan Thuis voor Noordje.

Vraag: Ik denk dat we met z'n allen wel weten wat we niet (meer) willen, maar wat zijn de alternatieven?

Onze gezamenlijke ambitie is het toewerken naar kleinschalig open verblijf, ambulantisering waar mogelijk en hulp die zo kleinschalig en thuis nabij als mogelijk is. Er wordt nauw samengewerkt met o.a. (speciaal) onderwijs, verslavingszorg en collega-jeugdzorginstellingen die met elkaar gespecialiseerde hulptrajecten aanbieden die jongeren met zware gedragsproblemen perspectief bieden voor een zo goed mogelijke terugkeer in de maatschappij.

Bij het **kleinschalige open verblijf** ligt de focus op behandeling en onderwijs vanuit een positief leef-, leer- en ontwikkelklimaat voor jongeren en hulpverleners. Deze jongeren hebben te maken met externaliserende problemen zoals agressie en met internaliserende problemen zoals angst- en depressie. Er is geen gedwongen afzondering, jongeren leren om te gaan met regels.

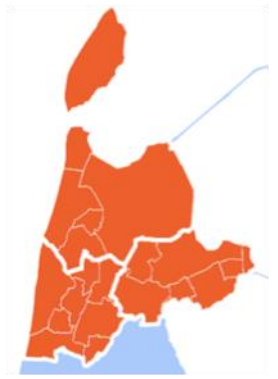
Met **ambulantisering** willen we de jongeren nog eerder en beter helpen samen met partners uit de basis- en uit de gespecialiseerde jeugdhulp, waaronder de GGZ en (speciaal) onderwijs. We brengen actief onze expertise naar de basiszorg (het voorveld) zodat tijdig alternatieven voor JeugdzorgPlus kunnen worden ingezet of tijd maatregelen genomen kunnen worden ter voorkoming van opname onder dwang. Het betekent ook dat we na een open verblijf zo snel als mogelijk afschalen naar diverse ambulante hulpvormen.

Wanneer er toch **verblijf** nodig is, zien we dat het liefst zoveel mogelijk **in het gezin**. Lukt dit niet, dan is een open kleinschalige voorziening wenselijk. Voor de meest complexe doelgroep die nu naar JeugdzorgPlus gaat, onderzoeken we als drie organisaties (Level, Parlan en iHUB) wat deze jongeren nodig hebben. Voor de kinderen die momenteel instromen in JeugdzorgPlus zien we meer alternatieven in open verblijf en toch ook ambulante ondersteuning.

Vraag: Is er voldoende zorgkracht om jongeren op andere manieren te begeleiden en te behandelen?

Jazeker, er is voldoende zorgkracht aanwezig. Het vraagt echter wel de ruimte om hier ook de benodigde behandelintensiteit te kunnen bieden, die we nu waarmaken binnen de JeugdzorgPlus. In de huidige contractering betekent 'niet-Jeugdzorgplus' dat er ook inhoudelijk flink minder hulp ingezet kan worden. Dat moet dan anders. Daarom zouden we graag een onderscheid zien tussen: 'de rechtelijke machtiging eraf halen' en het 'afschalen in intensiteit'. We zouden juist meer in intensiteit moeten kunnen opschalen. Daarnaast is er ook ruimte nodig om in het (speciaal) onderwijs zorgkracht toe te voegen. Gezien de problematiek van de jongere is het anders voor de

leerkracht niet haalbaar. We kunnen niet alles op conto van de leerkracht laten komen. Onderwijs is ook een 'thuis'. Het vraagt van ons dat we de zorg naar en in het onderwijs moeten brengen.

Vraag: En wat zouden kosten daarvoor zijn?

Deze kosten lopen uiteen: ze zijn gedifferentieerd. Zeer intensief open verblijf heeft een kostprijs die zich begeeft tussen het huidige verblijf en behandeling en JeugdzorgPlus. Tegelijkertijd heeft kleinschaligheid een hogere kostprijs, waardoor open verblijf en gesloten verblijf even duur kunnen zijn. Het verplaatsen van jeugdhulp naar een andere plek en inzet binnen de school, kan een voordeel in administratieve lasten opleveren.

Vraag: Hoe moet de ontwikkeling bij het jeugdrecht zijn?

Het is belangrijk om goed in gesprek te zijn en te blijven met de veiligheidsketen om zo de goede dingen bij de rechter te bepleiten. Deze vraag ligt ook op tafel in het onderzoek naar de veiligheidsketen (Gecertificeerde instellingen – Raad voor de Kinderbescherming – Veilig Thuis). Gedurende dit onderzoek wordt ook nagedacht over een bredere scope naar het hele gezin. Onzes inziens ligt dit nu buiten de scope van deze aanbesteding. Wij zullen het moeten accepteren als een kinderrechter een maatregel uitsprekt.

Vraag: Hoe groot is het probleem van deskundig personeel werven en inzetten?

Landelijk hebben we steeds vaker te maken met wervingsproblemen. Tot nu toe lukt het ons vrij goed om personeel te werven en in te zetten, ondanks de toenemende vergrijzing in NHN. Een lastig punt is wel dat wij de hoogcomplexiteit en hoog specialistische hulp inzetten op kleinschalige locaties. Deze complexiteit maakt dat groepsleiders op zware groepen werken, die echter volgens de CAO wordt beloond als zijnde werk op lichte groepen. Deze complexiteit wordt dus niet extra beloond. Daarnaast is het negatieve imago van de jeugdhulp in Nederland niet helpend bij het werven en behouden van personeel. Juist medewerkers in de zorg zijn gevoelig voor de beeldvorming en zien dat als een reden om niet te solliciteren.

Vraag: Wat vinden jullie ervan om de ambulante hulp meer naar de scholen te verplaatsen?

Mogelijk ook laagdrempeliger? In combinatie hiermee is door een andere deelnemer de volgende opmerking gemaakt:

- zes jaar geleden zijn de ambulante hulpverleners die binnen het passend onderwijs waren aangesteld voor de zogeheten Rugzakkinderen in het reguliere onderwijs juist afgeschaft....

We vinden het een goed idee om meer ambulante hulp in de scholen in te zetten. Overigens gebeurt dat op diverse plaatsen al, maar het kan nog verder doorontwikkeld worden. Een belangrijke sleutel tot doorontwikkeling zijn een passende financieringsstructuur én intensieve samenwerking tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden.

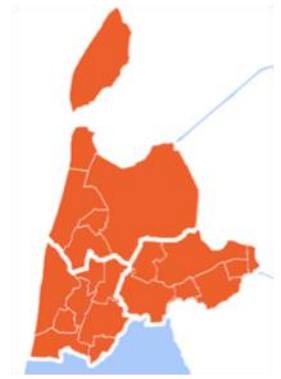
Als het gaat om de financiering is het belangrijk om ons te realiseren dat de samenwerkingsverbanden niet in de plaats van de rugzakkinderen zijn gekomen. Deze verbanden betekenen vooral een andere manier van organiseren en financieren van hulp voor schoolkinderen met een problematiek. De financiering van rugzakkinderen was met name bedoeld hulp bij de onderwijsproblematiek.

De ambulante jeugdhulp omvat een bredere en ook andere scoop dan de ambulante rugzakbegeleider. Het gaat ons vooral om de hulp die we nu buiten school bieden en graag op school willen toevoegen om zo het hele kind in beeld te hebben binnen de schoolomgeving.

Vraag: Waarin verschillen de drie aanbieders van elkaar?

Er is een verschil zichtbaar in de verschillende voorzieningen die we ieder lokaal en/of regionaal operationeel hebben. Maar we zijn in essentie alle drie jeugdzorgaanbieders die hoog-specialistische

jeugdhulp realiseren voor de meest complexe doelgroep die gebruik maakt van de jeugdzorg. Wij onderschrijven alle drie het plan Thuis voor Noordje en werken hier nu gezamenlijk aan.

Bijdrage van de gemeenten (ambtelijke projectgroep)

Vraag: Kunnen wij vanuit de politiek meer en betere samenwerking tussen de verschillende zorgaanbieders afdwingen? En zodanig dat de kleinere aanbieders ook een stem houden?

Ja je kunt vanuit je beleid de samenwerking bevorderen. Dit is echter niet alleen in het contract JeugdzorgPlus maar in de contracten verblijf, ambulante en met de gecertificeerde instellingen waarin dit moet plaatsvinden.

De vraag is met welk doel je de kleinere aanbieders wilt betrekken. Als het doel van het betrekken van en samenwerken met kleinere aanbieders het behoud van kwaliteit/ keuzevrijheid/ flexibiliteit/kostenbeperking is, dan is het belangrijk dat je dit opneemt in de inkoopdoelen en de voorwaarden waaronder je contracteert. Dit geldt ook voor het onderling samenwerken: als duidelijk is welk doel bereikt dient te worden dan kan de samenwerking op dit inkooptechnisch en contractueel worden afgedwongen.

Vraag: Richting 2030 zullen aantal kinderen minder zijn en zal een grotere regio opgezocht moeten worden. Hoort dit dan eigenlijk nog wel bij de gemeenten thuis, maar toch weer eerder bij de provincie of de landelijke overheid.

Gemeenten hebben de wettelijke taak JeugdzorgPlus in te kopen. Gemeenten realiseren zich naarmate de zorg specialistischer is, het moeilijker wordt om dit als lokale gemeente of regio in te kopen. Het is om deze reden dat er voor het huidige contract met drie regio's wordt samengewerkt. Ook wordt thans op niveau Noord Holland gekeken naar de samenwerking via het 'Thuis voor Noordje'. De betrokkenheid van gemeenten bij deze inkoop heeft wel als voordeel dat JeugdzorgPlus onderdeel kan uitmaken van een integraal beleid. Dat betekent dat preventie van en uitstroom uit nauwsluitend in de reguliere inkoop meegenomen kunnen worden.

Vraag: Ik denk dat we met z'n allen wel weten wat we niet (meer) willen, maar

- wat zijn de alternatieven?
- Is er voldoende zorgkracht om jongeren op andere manieren te begeleiden en te behandelen?
- En wat zouden kosten daarvoor zijn?

Deze vragen spelen op landelijk niveau. NHN gemeenten zitten in de landelijke werkgroep JeugdzorgPlus om dit ook goed af te stemmen met elkaar. De kosten van andere vormen van JeugdzorgPlus moeten nog worden berekend.

Vraag: Kan je het besluit van de rechter negeren als die aangeeft dat een kind naar een gesloten instelling wordt verwezen?

Nee, dat kan niet.